

Kritische beschouwingen over herdenkingsjaar Reformatie

04 november 2017
| Geert van Dartel
| Categorie: 500
jaar Reformatie |
[Afdrukken](#)

In de Grote Kerk van Den Bosch werd op 3 november met dr. Margriet Gosker, dr. Dick Akerboom en dr. Hans Burger de oecumenische balans opgemaakt van het Reformatiejaar.

Gemengde gevoelens

Aan de hand van een powerpoint presentatie keek Margriet Gosker terug op het Reformatiejaar. De titel die ze aan haar lezing had meegegeven luidde: *'Het reformatiejaar heeft ons vele oecumenische liefdesverklaringen gebracht... Wat doen we er mee?'* Kritische en hoopvolle tonen wisselden elkaar af. Als coördinator van 500jaarProtestantgeloofwaardig was het haar opdracht was om zowel te werken aan de versterking van de protestantse identiteit als aan de verbetering van de oecumenische contacten. De keuze voor de estafette door provincies pakte goed uit. Gedurende het jaar zijn er door het land heen ontzettend veel activiteiten georganiseerd waardoor velen in beweging gekomen zijn en iets meegekregen hebben van de Reformatie. Maar tegelijkertijd realiseerde Gosker zich dat de Reformatieherdenking in de Nederlandse samenleving een marginaal gebeuren was. Ambitieuze plannen zoals een kerkendag en een bijeenkomst in de Jaarbeurs werden al snel gecancelled. Met een kritisch oog naar haar eigen kerk constateerde ze dat voor de Protestantse Kerk die zo in beslag genomen werd door de reorganisatie op weg naar Kerk 2025 de Reformatieherdenking op het tweede plan kwam. Wat de oecumenische doelstellingen betreft was zij positiever gestemd. De Reformatieherdenking heeft veel betekend voor de samenwerking tussen protestantse kerken en instellingen alsook de relatie met de Katholieke Kerk verbeterd. Het leverde een groot aantal nieuwe liefdesverklaringen tussen katholieken en protestanten op. Maar krijgen die ook een vervolg, vroeg Gosker zich af. Daarvoor is nieuw heilig vuur nodig. Of dat wat wordt hangt uiteindelijk af van het vertrouwen op onze gezamenlijke wortels, die liggen in het gebed van de Heer uit Joh. 17.

Katholiciteit

De katholieke theoloog en Lutherkenner Dick Akerboom ging in zijn terugblik in op drie punten: waar ligt het begin van de Reformatie? Wat waren de consequenties van de breuk in het Westers christendom? Is Luther vandaag nog actueel? Het begin van de Reformatie sinds eeuwen gekoppeld aan het moment dat Maarten Luther zijn stellingen tegen de aflat

lanceerde. Met zijn kritiek op de aflaat was Luther niet de eerste. Zwingli had er 1516 ook scherp stelling tegen genomen. En anderen voor hem. Akerboom gaf in overweging de excommunicatie van Maarten Luther op 3 januari 1521 met de bul *Decet Romanum Pontificem* als het beslissende moment te nemen. Daarna was er geen weg meer terug. De consequenties waren enorm. In zijn beschouwing legde Akerboom de verantwoordelijkheid voor het uiteenvallen van de Westerse Kerk in confessionele kerken en denominaties vooral bij de Katholieke Kerk. Ook de Rooms-katholieke Kerk is daardoor een demoninatie geworden, stelde hij. Volgens Akerboom is de vraag van Luther in aangepaste vorm actueler dan ooit. In deze seculiere tijd zijn mensen het spoor naar God bijster. De vraag is dan ook niet zozeer: ‘hoe vind ik een genadige God?’, maar ‘Waar vinden we God?’ Het is hoog tijd om die vraag opnieuw te stellen vanuit de Schrift en in de taal en beelden die aansluiten bij onze tijd.

Solus Christus

In een column aan het einde van de middag vertelde Dr. Hans Burger (Theologische Universiteit Kampen) hoe zijn aanvankelijke reserve tegenover het herdenkingsjaar veranderde in respect en betrokkenheid. Grenzen tussen de kerken zijn vloeibaar geworden. Het criterium voor verbondenheid is de band met Christus. Als die band er is, is herstel van gemeenschap mogelijk.

De middag werd geleid door Fokke Wouda (promovendus Tilburg School of Theology) en Jan Willem Janse (MissieNederland). Pianist Danik Ploeg bracht enkele stukken van Franz Liszt en Rachmaninoff ten gehore.

Teksten

- Dr. Margriet Gosker, [Het reformatiejaar heeft ons vele oecumenische liefdesverklaringen gebracht... Wat doen we er mee?](#)

- Dr. Hans Burger, [Oecumene na het Reformatiejaar](#)